
Livmorhalsscreening i 60-årene?

FRA ANDRE TIDSSKRIFTER

PETTER MORTEN PETTERSEN

Tidsskriftet

Effekten av screening for livmorhalskreft blant kvinner over 60 år avhenger av kvinnenenes screeninghistorikk, viser ny studie fra Sverige.

Illustrasjonsfoto: Science Photo Library/NTB scanpix

I vurderingen av screening for livmorhalskreft hos eldre kvinner har man inntil nå ikke tatt hensyn til tidligere deltagelse og funn ved screening. En gruppe svenske forskere gikk derfor gjennom en landsdekkende kohortstudie for å kartlegge insidensen av livmorhalskreft hos svenske kvinner over 60 år, og for å koble dette mot kvinnes screeningshistorikk og eventuelle funn mens kvinnene var i 50-årene (1).

Kvinner som ikke gjennomførte screening i 50-årene, hadde en kumulativ insidens for livmorhalskreft opptil 80 år på 5,0 tilfeller per 1 000 kvinner. Screening i 61–65-årsalderen reduserte risikoen med 3,3 tilfeller per 1 000 kvinner (hasardratio 0,42, 95 % KI 0,24–0,72). Blant kvinner med tidligere påvist lav- og høygradige forandringer ga slik screening en redusert risiko for livmorhalskreft med hasardratio på henholdsvis 0,43 (95 % KI 0,25–0,74) og 0,59 (95 % KI 0,36–0,96). Blant kvinner med adekvat eller inadekvat screening

med bare normale resultater mellom 51–60 år, var den kumulative insidensen for livmorhalskreft i 61–80-årsalderen henholdsvis 1,6 og 2,5 per 1 000 kvinner, men screening ga ingen signifikant reduksjon i kreftrisikoen.

– I Norge er screeningalderen for livmorhalsprogrammet fra fylte 25 år til og med 69 år, og den øvre aldersgrensen er blant de høyeste i verden, sier Ane Cecilie Munk, overlege ved Kvinneklubben, Sørlandet sykehus, og medlem av en rådgivningsgruppe ved Kreftregisteret.

–Vi har diskutert om øvre screeningalder bør senkes, men konklusjonen har vært at det er lite å vinne på det. Det er god dokumentasjon på at kvinner som ikke møter til screening, utgjør den høyeste andelen av dem som får livmorhalskreft, slik den svenske studien også viser. Over 60 % av dem som får livmorhalskreft i 70-årene har enten ikke tatt livmorhalsprøve de siste ti årene eller ikke i det hele tatt. Denne gruppen er det viktig å få med, sier Munk.

LITTERATUR

1. Wang J, Andrae B, Sundström K et al. Effectiveness of cervical screening after age 60 years according to screening history: Nationwide cohort study in Sweden. PLoS Med 2017; 14: e1002414. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 22. januar 2018. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.17.0993

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 14. februar 2026.